

Γράφει ο **Κώστας Παπαδάκης**

Καθώς πλησιάζουν οι εκλογές, εδώ και πολλούς μήνες ο ΣΥΡΙΖΑ εγγράφει στην επικοινωνιακή του πολιτική τα διλήμματα που οι παλιότεροι θυμόμαστε από τις αναμετρήσεις ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας. Όσο κι αν η φιλοδοξία του έχει προ πολλού μεταπηδήσει από το στόχο της αριστερής κυβέρνησης σε κυβέρνηση «σωτηρίας», τα διλήμματα τα οποία ασκεί στο εκλογικό σώμα και ιδιαίτερα τους εργαζόμενους, τους άνεργους, τους συνταξιούχους, τη νεολαία, τους μικροεπαγγελματίες και όσους γενικότερα υφίστανται τις συνέπειες της κρίσης από την επιδείνωση της οικονομικοκοινωνικής τους κατάστασης μέχρι την απόλυτη εξαθλίωση, την εξώθηση σε μετανάστευση και φτωχοποίηση, προβάλλει ξανά τη γνωστή λογική του «μη χειρόν βέλτιστον». Είναι όμως πραγματικά ανάγκη και στόχος για το κίνημα ένας κυβερνητικός ΣΥΡΙΖΑ;

Αν κανείς δεχθεί ότι οι κοινωνικές αλλαγές δεν έρχονται μέσα από τις εκλογές, αλλά κύρια μέσα από τις καθημερινές διεκδικήσεις, συγκρούσεις και κατακτήσεις, τότε θα πρέπει να αποτιμήσει τα αντανάκλαστικά αποτελέσματα της θεαματικής αύξησης του εκλογικού ποσοστού στο ΣΥΡΙΖΑ στις επιπτώσεις του στο κίνημα. Ο ΣΥΡΙΖΑ στις βουλευτικές εκλογές του Μαΐου 2012 έπιασε για πρώτη φορά τη δεύτερη θέση με ποσοστό 17,5% και ένα μήνα αργότερα σκαρφάλωσε στο 27%. Μέχρι εκείνες τις διπλές εκλογές ο κόσμος ήταν ακόμη κατά εκατοντάδες χιλιάδες στους δρόμους, ήταν νωπές οι μεγάλες πανεργατικές διαδηλώσεις που πλημμύρισαν το κέντρο της Αθήνας από ανθρώπινα ποτάμια (5-5-2010, 28-6-2011, 12-2-2012, ενδιάμεσα πλατείες, συνελεύσεις και δεκάδες καταλήψεις και απεργίες διαρκείας). Όλη αυτή η εκπληκτική κινηματική κινητικότητα, που δημιούργησε μία νέα εποχή στο κίνημα, επιτεύχθηκε σε συνθήκες εκλογικών ποσοστών για την Αριστερά, τα οποία με το ζόρι υπερέβαιναν το 10%. Η ριζοσπαστικοποίηση των μαζών ήταν προφανής, αλλά η διολίσθησή της σε εκλογικές προσδοκίες και η εναπόθεση της εμπιστοσύνης για την πολιτική της διαχείριση προς το ΣΥΡΙΖΑ αναμφισβήτητη.

Θα περίμενε κανείς με ένα ποσοστό της τάξης του 27% ο ΣΥΡΙΖΑ να φέρει τον κόσμο ανάποδα. Αυτό τουλάχιστον θα συνέβαινε εάν στη θέση του ήταν η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, που με την ελάχιστη εκλογική της δύναμη, 1,2% τον Μάιο 2012 και 0,33% τον επόμενο μήνα, δεν έπαψε ποτέ να είναι διακριτή και αναγνωρίσιμη στους κοινωνικούς χώρους, πρωτοπόρα στους εργατικούς, νεολαιίστικους και κοινωνικούς αγώνες, νικηφόρα και μαζική στο δρόμο, ριζοσπαστική στα σωματεία και στους χώρους δουλειάς και κατοικίας, σημείο αναφοράς για πολλούς κυβερνητικούς υπουργούς, που οι τηλεθεατές των δελτίων ειδήσεων την άκουγαν να εκφέρεται από το στόμα τους χωρίς να μετέχει εκπρόσωπός της στο πάνελ, ένας πραγματικός φόβος και τρόμος για το σύστημα.

Πώς διαχειρίστηκε όμως ο ΣΥΡΙΖΑ αυτό το 27%; Και γιατί συμβαίνει το κίνημα να βρίσκεται μάλλον σε υφεσιακό κύκλο, παρά σε ανοδικό από τον Ιούνιο 2012 και μετά, παρά την εκπληκτική αύξηση των ποσοστών του ΣΥΡΙΖΑ και της Αριστεράς γενικότερα; Γιατί η αύξηση αυτή, με την ταυτόχρονη κατάρρευση των πυλώνων του μέχρι τότε δικομματισμού, δεν δημιούργησε νέα ώθηση στο κίνημα, αλλά αντίθετα σιγά σιγά το έσπρωξε στον καναπέ από τους δρόμους και τις πλατείες;

Πώς ανταποκρίθηκε ο ΣΥΡΙΖΑ στα καθήκοντα που έθεσε η μετεκλογική συγκυρία του Ιουνίου 2012 τα

επόμενα δύο χρόνια; Συνέβαλε στην αύξηση της μαζικότητας και της αγωνιστικότητας του κινήματος ή συνέβαλε στην παθητικοποίησή του και την εναπόθεση όλης της προοπτικής του στις εκλογές; Μπήκε μπροστά σε νικηφόρους αγώνες;

Οργάνωσε κινητοποιήσεις, απεργίες και διαδηλώσεις με την πρωτοπόρα ώθηση της πλειοψηφικής δυναμικής του στην κοινωνία;

Κατόρθωσε με το αυξημένο του εκλογικό ποσοστό να υπερασπίσει την ακόμα δριμύτερη επίθεση, παρότι αυτή εξαπολύοταν από μία κυβέρνηση ασθενή που κάθε μερικούς μήνες έχανε βουλευτές;

Μπόρεσε να την αποσταθεροποιήσει;

Το προσπάθησε κινηματικά;

Ήταν δόκιμος, έστω και ο κοινοβουλευτικός χειρισμός από τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης που έκανε ή μήπως αναλώθηκε σε άστοχες κινήσεις;

Θυμίζουμε: πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης με αφορμή το κλείσιμο της ΕΡΤ με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να μην προκαλέσει κυβερνητική κρίση, αλλά να έχει αποχωρήσει πρώτη η ΔΗΜΑΡ από την κυβέρνηση, διασώζοντας το πολιτικό της γόητρο και η κυβέρνηση να ανασυγκροτηθεί. Νέα πρόταση μομφής την ημέρα συζήτησης του τελευταίου πολυνομοσχεδίου, όχι κατά της κυβέρνησης αλλά κατά ενός υπουργού μόνο, πολιτικά και νομικά άστοχη και στη συνέχεια πρόταση μομφής κατά του Προέδρου της Βουλής επειδή δεν την εισήγαγε για συζήτηση και ψηφοφορία. Αποτέλεσμα ο αποπροσανατολισμός από την ουσία των διατάξεων του νομοσχεδίου που έφερνε σαρωτικές αλλαγές, από τις εργασιακές σχέσεις μέχρι το γάλα, τα γιαούρτια και τα απορρυπαντικά, σε φληναφήματα και νομικισμούς χωρίς ουσία και νόημα.

Μπόρεσε να ανταποκριθεί στην ανάγκη οργάνωσης της αντιφασιστικής πάλης απέναντι στα τάγματα εφόδου της Χρυσής Αυγής και την τρομερή μετεκλογική δυναμική τους, που από τη μια απορροφούσε την κοινωνική δυσαρέσκεια με ένα κίβδηλο αντικατεστημένο λόγο και από την άλλη τραμπούκιζε και τρομοκρατούσε μετανάστες, εργαζόμενους, απεργούς και νεολαίους;

Θα είχαν πάρει απάντηση στο δρόμο και στα συνδικάτα οι φασίστες, αν δεν υπήρχε η δράση της ΚΕΕΡΦΑ, των αναρχικών και άλλων αντιφασιστικών συλλογικοτήτων ;

Το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ συμμετείχε σε κινητοποιήσεις τέτοιες ή ότι τα μέλη του ακολούθησαν δεν τον απαλλάσσει από την παράλειψη του ότι έπρεπε να τα διοργανώσει. Είναι αντίστοιχο τέτοιου είδους κινητοποιήσεις αιχμής σε πρωταρχικά καθήκοντα να διοργανώνονται από μειοψηφίες του 1% και όχι από πλειοψηφίες του 27%;

Κατάφερε να συμβάλει στο σαφέστερο προσανατολισμό του αντιμνημονιακού κινήματος, στην εκπόνηση στόχων και, κυρίως, στην εκπόνηση τρόπων υλοποίησης των προθέσεων του μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ευρώ ;

Ή θόλωσε ακόμη περισσότερο τα πράγματα, συσκοτίζοντας τις προθέσεις του για τη διαγραφή του χρέους, μη συγκεκριμενοποιώντας τα διαπραγματευτικά του ατού για τη διαπραγμάτευση που ευαγγελίζεται και τους συσχετισμούς δυνάμεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσα από τους οποίους ευελπιστεί να το πετύχει;

Τι σημαίνουν οι χωρίς όρια δηλώσεις του για πίστη στο ευρώ και ο εφησυχασμός όλων των κοινωνικών εταίρων για έλλειψη μία τέτοιας αμφισβήτησης;

Τι σημαίνει η άκριτη αποδοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μάλιστα η διεκδίκηση της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χωρίς να αποσαφηνίζει πώς η Ευρωπαϊκή Ένωση, από ένας ιμπεριαλιστικός μηχανισμός, θα μετατραπεί σε Ευρώπη των εργαζομένων;

Με ποιους συσχετισμούς δύναμης θα πείσει την Ε.Ε. να διαγράψει το χρέος όταν αδυνατεί ακόμα και να πείσει την Die Linke να υποστηρίξει το αίτημα για την καταβολή των πολεμικών αποζημιώσεων της Γερμανίας;

Το πρόσφατο παράδειγμα της Ουκρανίας, που μαζί με τους ναζιστές η Ευρωπαϊκή Ένωση ανεβοκατεβάζει κυβερνήσεις, προκαλεί εμφυλίους πολέμους και δολοφονεί, παραδειγματίζει καθόλου;

Μήπως είναι και το NATO ένας στρατιωτικός ιμπεριαλιστικός μηχανισμός που μπορεί να μετατραπεί σε οργανισμό ειρήνης;

Τι θα κάνει, αλήθεια, ο ΣΥΡΙΖΑ όταν κυβερνήσει; Θα εξακολουθήσει η Ελλάδα να παραμένει στο NATO;

Γιατί δεν μιλάει ούτε γι' αυτό;

Με ποιες οικονομικές πολιτικές θα μπορέσει να δώσει άμεσα στους εργαζόμενους έστω τα 751 € του παλιού βασικού μηνιαίου μισθού, έστω και χωρίς το 13ο και 14ο μισθό, τους οποίους πρόσφατα αποχαιρέτησε, και με ποια μέτρα θα πετύχει την υλοποίησή τους, όταν οι συνθήκες αγοράς των 1,5 εκατ. ανέργων είναι τέτοιες, που εύκολα ένας εργοδότης θα βρίσκει εργαζόμενο να απασχολεί ανασφάλιστο με 300-400 ευρώ το μήνα ;

Με τι χρήματα, όσο θα υπάρχει το χρέος και το δημοσιονομικό σύμφωνο θα μπορέσει να ξαναλειτουργήσει νοσοκομεία, πανεπιστήμια και σχολεία που έκλεισαν και να ξαναδώσει κοινωνικές παροχές, να μειώσει τη συμμετοχή των ασφαλισμένων στο κόστος της φαρμακευτικής περίθαλψης, για την οποία τόσο πολύ έχει κάνει λόγο;

Σε ποιες κοινωνικές δυνάμεις θα στηριχθεί για να μπορέσει να πετύχει μία τέτοια πολιτική;

Το παράδειγμα της Κύπρου δεν τον διδάσκει ; Το χρέος των Τραπεζών της Κύπρου δεν υπερέβαινε τα 16 δις ευρώ, το 1/20 δηλαδή του ελληνικού δημοσίου χρέους, τότε που η Κύπρος μπήκε στο μνημόνιο. Η αριστερή κυβέρνηση του ΑΚΕΛ με Πρόεδρο τον κ. Χριστόφια έκανε το ιδιωτικό χρέος των Τραπεζών δημόσιο. Τι διαφορετικό θα έκανε μία δεξιά κυβέρνηση ;

Όμως η Κύπρος μπήκε στο μηχανισμό στήριξης με υπογραφή Χριστόφια και λίγο μετά τη λήξη της θητείας του έγινε ο γνωστός εκβιασμός για το bail in και, όταν το κυπριακό κοινοβούλιο αποπειράθηκε να αντισταθεί, η διακοπή της ρευστότητας από την ΕΚΤ ανάγκασε τις κυπριακές τράπεζες να κλείσουν για μία εβδομάδα και τελικά να δεχθούν το κούρεμα των καταθέσεων με χειρότερους ακόμα όρους.

Ποια κυβέρνηση θα μπορούσε να προτάξει οποιαδήποτε αντίσταση με όλο αυτό το πλέγμα των θεσμικών και οικονομικών δεσμεύσεων που συνεπάγεται η ένταξη στην ευρωζώνη και στην Ευρωπαϊκή Ένωση ; Ποιος μπορεί να παίξει τάβλι με πιασμένη τη μάνα ;

Ποια θα είναι τα επακόλουθα της λαϊκής απογοήτευσης από μία αριστερή κυβέρνηση;

Υπάρχει ή όχι ο κίνδυνος να στραφεί ο κόσμος, μαζικά πια, στη συνέχεια στην ακροδεξιά, έχοντας απορρίψει κάθε άλλη λύση, όπως έγινε στην Ιταλία και στη Γαλλία ;

Υπάρχει τρόπος να αποτραπεί αυτό από μία αποτυχημένη κυβερνητική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ;

Ναι, υπάρχει. Υπάρχει μόνο εάν η κατανομή του εκλογικού αποτελέσματος ανάμεσα στις δυνάμεις της

Αριστεράς είναι τέτοια που να ενισχύει ουσιαστικά και να δίνει νέα ώθηση για ποιοτικό άλμα στις δυνάμεις της ριζοσπαστικής αντικαπιταλιστικής Αριστεράς, που έχουν σαν προσανατολισμό τη μονομερή διαγραφή του χρέους και την έξοδο από το ευρώ και την Ευρωπαϊκή Ένωση με κρατικοποίηση των τραπεζών και όλων των μεγάλων επιχειρήσεων και παραγωγική ανασυγκρότηση, ακύρωση όλων των συμβάσεων ξεπουλήματος της δημόσιας περιουσίας και ανάκτησή της, θέση σε λειτουργία όλων των δημόσιων παραγωγικών επιχειρήσεων προς όφελος της κοινωνίας με εργατικό έλεγχο.

Χωρίς ισχυρές κινηματικές με αριστερό ριζοσπαστικό προσανατολισμό πιέσεις καμία κυβέρνηση, είτε ΝΔ είτε ΣΥΡΙΖΑ, δε θα έχει τη δυνατότητα να πάρει φιλολαϊκά μέτρα, να ακυρώσει αντίθετες πολιτικές και να ορθώσει αντιστάσεις απέναντι στις πολυεθνικές, τους οικονομικούς γίγαντες και τις άρχουσες τάξεις των ευρωπαϊκών χωρών, των ΗΠΑ κτλ.

Καμία εργατική τάξη και κανένα καταπιεζόμενο στρώμα δεν έχει προοπτική αν αρκεστεί να αναθέσει την τύχη του, είτε από μικροαστική νοοτροπία, είτε από πολιτική τεμπελιά, στην προοπτική της κυβερνητικής εναλλαγής, πιστεύοντας ότι όλα του τα προβλήματα θα λυθούν με την αλλαγή της κυβέρνησης. Το έργο το είδαμε το 1981.

Τότε το ΠΑΣΟΚ, κάτω από τελείως διαφορετικές οικονομικές και πολιτικές διεθνείς εγχώριες και συνθήκες (ανοδική φάση καπιταλιστικής ανάπτυξης στην Ελλάδα και όχι μόνο, ανταγωνισμός Ανατολής - Δύσης και κοινωνικών μοντέλων, έντονη επίδραση κεϋνσιανισμού στην ελληνική σοσιαλδημοκρατία, αλλά και ένα εξαιρετικά ριζοσπαστικό, μαχητικό και ανατρεπτικό μεταπολιτευτικό εργατικό και λαϊκό κίνημα), τα πρώτα χρόνια της κυβερνητικής του θητείας μπόρεσε να δώσει αυξήσεις 25% στα μεροκάματα, να καθιερώσει την ΑΤΑ, να δημιουργήσει το Εθνικό Σύστημα Υγείας, να μεταρρυθμίσει το Οικογενειακό Δίκαιο. Επρόκειτο για αλλαγές που ούτε κατά διάνοια δεν είναι σε θέση να πραγματοποιήσει οποιαδήποτε κυβέρνηση, αριστερή ή μη, διαχειριζόμενη τα σημερινά δεδομένα. Και ούτε ο πιο φανατικός οπαδός του ΣΥΡΙΖΑ δεν τα περιμένει.

Και όμως και αυτή η πολιτική, παρά τον εξαιρετικό συσχετισμό δυνάμεων (το εκλογικό άθροισμα ΠΑΣΟΚ και Αριστεράς υπερέβαινε το 60%), δεν μπόρεσε να έχει διάρκεια περισσότερη από 2-3 χρόνια. Πολύ γρήγορα ήρθε το «άρθρο 4», το σταθεροποιητικό πρόγραμμα του Σημίτη, η απαγόρευση αυξήσεων πέρα από τα όρια της εισοδηματικής πολιτικής της τότε ΕΟΚ, η οικονομική εξάρτηση από τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα κτλ. και στη συνέχεια τα σκάνδαλα, η πτώση του ΠΑΣΟΚ, το 1989 κτλ.

Υπάρχει κανείς που να διανοείται ότι σήμερα οι διεθνείς και εσωτερικές οικονομικές και πολιτικές συνθήκες μοιάζουν κατ' ελάχιστο με εκείνες του 1981; Προφανώς όχι.

Ωφελήθηκε ή ζημιώθηκε τότε η Αριστερά και το εργατικό κίνημα με τη μονοπώληση της εκλογικής της επιρροής από το ΠΑΣΟΚ, την 20ετή εκλογική της ληλασία και τη διαμόρφωση του δικομματικού διλήμματος της αλλαγής ;

Ποιον εξυπηρετεί συνεπώς η μονοπώληση της εκλογικής έκφρασης από τον ΣΥΡΙΖΑ της ριζοσπαστικής και αγωνιστικής διάθεσης των εργαζομένων και του κινήματος ;

Ποιον εξυπηρετεί ο εγκλεισμός του οποιουδήποτε αντιμνημονιακού προσανατολισμού σε διαχείριση μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ευρώ, που έχει αποδειχθεί, στο πρόσφατο παράδειγμα της Κύπρου, ανέφικτη ;

Ποιον εξυπηρετεί η ανάδειξη ενός κόμματος «εξουσίας» που κλείνει το μάτι στις ΗΠΑ, ελπίζοντας στο ΔΝΤ για τη μείωση του χρέους ;

Ποιον εξυπηρετεί η διεύρυνση της λογικής της ανάθεσης, η εναπόθεση όλων των ελπίδων στην κατάληψη των κυβερνητικών θώκων (χάριν της οποίας έχει εγκαταλειφθεί και η «θέση αρχής» της απλής

αναλογικής) και ο αποπροσανατολισμός της ταύτισης κυβέρνησης με εξουσία ;

Ποιόν εξυπηρετεί η εγκατάλειψη του αντικαπιταλιστικού προσανατολισμού και των μεταβατικών στόχων του ;

Ποιόν εξυπηρετεί για άλλη μία φορά η συστηματική αλλοίωση της πραγματικής δύναμης της ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. από τις καθημερινές ψευδοδημοσκοπήσεις ;

Ποιος ωφελείται εάν η ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α. καταγράψει πάλι αναντίστοιχα στις πραγματικές της δυνάμεις εκλογικά ποσοστά προς όφελος και τι θα σημαίνει αυτό αύριο για το κίνημα ;

Οι κυβερνήσεις και οι πολιτικές τους δεν νικιούνται στις κάλπες, αλλά στο δρόμο. Και η στάση μας στην κάλπη πρέπει να είναι αυτή που θα αυξήσει την επόμενη μέρα το ρεύμα αντίστασης στο δρόμο και θα του προσφέρει αντικαπιταλιστική συγκρότηση και προοπτική, αντί για κυβερνητικές αυταπάτες.

Αθήνα, 13/5/2014

Κώστας Παπαδάκης

(Ο Κώστας Παπαδάκης είναι υποψήφιος ευρωβουλευτής με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ)